

Bruksela, dnia 17 maja 2011 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 40/2011

PROJEKT BUDŻETU UE NA 2012 R. z myślą o 500 mln Europejczyków w okresie cięć w wydatkach

„Próba wyważenia działań oszczędnościowych i środków pobudzających wzrost gospodarczy z myślą o 500 mln Europejczyków”. Tak komisarz ds. budżetu i programowania finansowego, **Janusz Lewandowski**, określa projekt budżetu UE na 2012 r., przyjęty przez Komisję 20 kwietnia 2011 r. Kwota środków na płatności przewidziana w projekcie budżetu na 2012 r. wynosi 132,7 mld euro, czyli o 4,9% więcej niż w 2011 r. Na zobowiązania przewidziano środki w kwocie 147,4 mld euro (+3,7%). Z założenia projekt budżetu na 2012 r. ma zapewnić pełne wsparcie europejskiej gospodarce i obywatelom UE.

• **Działania oszczędnościowe**

Dołożyliśmy starań, aby projekt budżetu na 2012 r. wpisywał się w działania oszczędnościowe podejmowane obecnie w państwach członkowskich. Szczególny wysiłek podjęła Komisja, która zdecydowała się na „zamrożenie” swoich wydatków administracyjnych w 2012 r. Oznacza to, że pozostaną one dokładnie na takim poziomie jak w budżecie na 2011 r. (wzrost o 0,0%). Było to możliwe dzięki znaczącemu ograniczeniu wydatków na budynki, technologie informacyjno-komunikacyjne, opracowania, publikacje, podróże służbowe, konferencje i spotkania. Ponadto trzeci rok z rzędu Komisja nie występuje o żadne dodatkowe stanowiska.

Oprócz tego, podczas sporządzania projektu budżetu na następny rok Komisja starała się określić programy lub inicjatywy, które nie przynoszą wyników. Środki na Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju ograniczono o 70,7 mln euro z uwagi na niższe poziomy absorpcji środków. Środki na instrument współpracy z państwami

uprzemysłowionymi zredukowano natomiast o 14,5 mln euro ze względu na duże umorzenia dokonane w 2007 r. oraz opóźnienie w przyjmowaniu nowej podstawy prawnej. Środki na finansowanie GALILEO zmniejszono natomiast o 24,9 mln euro (dane dotyczą środków na zobowiązania). „Jesteśmy to winni europejskim podatnikom — stwierdza komisarz Lewandowski — oszczędności muszą polegać m.in. na tym, że przyglądamy się uważnie naszym działaniom i zastanawiamy się, czy wszystko, co robimy, przynosi rzeczywiste korzyści całej Europie!”.

- **„Zobowiązania należy regulować!”**

Komisja musi natomiast wywiązywać się ze swoich zobowiązań prawnych. Realizacja finansowanych przez UE programów, które uruchomiono w 2007 r., nabrała teraz pełnego tempa. Oznacza to, że w 2012 r. Komisja Europejska otrzyma więcej wniosków o zwrot kosztów od władz regionalnych lub MŚP, które zainwestowały w te programy. W szczególności zwiększone zostaną płatności z tytułu programów badawczych (+ 13,3%, do kwoty 7,6 mld euro) oraz funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (+ 8,4%, do kwoty 45,1 mld euro), ponieważ Komisji zależy, aby budżet UE w jak największym stopniu przyczyniał się do wzrostu gospodarczego i zwiększenia spójności.

Proponowany wzrost środków w budżecie na następny rok odpowiada zaledwie minimum, jakie jest niezbędne, aby Komisja mogła wywiązać się ze swoich zobowiązań prawnych. Wszelkie redukcje tej kwoty oznaczałyby, że państwa członkowskie oraz Parlament Europejski nie mogłyby dotrzymać zobowiązań prawnych wynikających z zawartych umów.

„Niektórzy pytają, dlaczego zwiększamy budżet UE w czasie, gdy państwa członkowskie szukają oszczędności w budżetach krajowych - dodał Janusz Lewandowski - to w pełni uzasadnione pytanie. Wzrost budżetu wynika przede wszystkim z tego, że musimy uregulować należności za projekty realizowane w całej Europie. Takie projekty, przynoszące korzyści lokalnym społecznościom i przedsiębiorstwom, zapewne nie zostałyby w ogóle zainicjowane w 2007 r., gdyby nie obietnica dofinansowania ich przez UE. Zaprzestanie ich finansowania jest nie do pomyślenia. Po pierwsze moglibyśmy zostać pociągnięci do odpowiedzialności za nieprzestrzeganie warunków umowy. Po drugie budżety państw członkowskich ucierpiałyby na tym jeszcze bardziej, ponieważ państwa oczekują od nas zwrotu części środków unijnych, które już wypłaciły beneficjentom. Ponadto zatrzymanie takich projektów »w połowie drogi« przyniosłoby szkodę całym społecznościom. Nie możemy karać naszych obywateli, przedsiębiorstw czy władz

lokalnych lub regionalnych, które mają prawo otrzymać zwrot części poniesionych kosztów. Weźmy na przykład połączenie wzajemne między sieciami przesyłu energii elektrycznej w Zjednoczonym Królestwie i Irlandii. Łączny wkład UE w finansowanie tego projektu wynosi ponad 100 mln euro! A jego celem jest zapewnienie irlandzkim i brytyjskim obywatelom większego bezpieczeństwa dostaw energii. W 2012 r. UE będzie musiała przekazać na ten projekt około 24 mln euro, czyli ponad dwukrotnie więcej niż w 2011 r.”

- **Trwały wzrost gospodarczy**

Unia składająca się z 27 państw członkowskich może osiągać cele dotyczące wzrostu gospodarczego i spójności poprzez uzgodnione działania i inwestycje. W projekcie budżetu przewidziano ok. 57,7 mld euro do wypłaty w 2012 r. z przeznaczeniem na działania na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego. Środki te mają pomóc państwom członkowskim zwiększyć inwestycje w tej dziedzinie. Jednocześnie na realizację priorytetów określonych w strategii „Europa 2020” przeznaczona się około 62,6 mld euro, co oznacza wzrost o 5,1% w stosunku do poprzedniego roku.

Polityka Unii Europejskiej podporządkowana jest obywatelom, a ich bezpieczeństwo plasuje się na wysokim miejscu na liście priorytetów UE. Środki przewidziane w projekcie budżetu na 2012 r. na działania w obszarze „Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość”, ukierunkowane na potrzeby obywateli i leżące w ich interesie, wzrastają o 6,8%. Ponadto na działania związane z młodzieżą w ramach inicjatyw EUROPA 2020 przewidziano 1,9 mld euro, czyli 15,0% więcej niż w 2011 r. Istotną pozycję zajmują także działania związane ze zmianą klimatu. Na 2012 r. planuje się wzrost środków o 6,1%, co da 8,1 mld euro ogółem.

- **Z myślą o 500 mld Europejczyków**

Jedynie 6% budżetu UE przeznaczona się na funkcjonowanie instytucji UE. Oznacza to, że 94% rocznego budżetu trafia z powrotem do regionów, miast, przedsiębiorstw, naukowców i obywateli, z czego połowa służy finansowaniu działań na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

„Przyjęty dziś projekt budżetu stawia UE i jej obywateli w centrum uwagi. Po pierwsze proponujemy cięcia wydatków administracyjnych w różnych dziedzinach, jak np. szkolenia personelu, publikacje, wyjazdy służbowe i wydatki na cele biurowe, aby koszty wewnętrzne utrzymać na jak najniższym poziomie. Po drugie wiele wysiłku włożyliśmy w to, aby zidentyfikować te dziedziny finansowane z budżetu, w których nie osiągamy tak dobrych

wyników, jak zakładaliśmy wcześniej. Dzięki temu będziemy mogli przesunąć środki na te programy i inicjatywy, które przynoszą konkretne rezultaty w terenie. Po trzecie opowiedzieliśmy się za inwestowaniem w tych dziedzinach, które przekładają się na wzrost gospodarczy i rozwój: budżet UE to pakiet anty kryzysowy!” — podkreślał Janusz Lewandowski.

PROJEKT BUDŻETU NA 2012 R. W OGÓLNYM ZARYSIE

	PB 2012 r.		Budżet na 2011(I)		Różnica		Różnica	
	Środki na zob.	Środki na płatn.	Środki na zob.	Środki na płatn.	Środki na zob.	Środki na płatn.	Środki na zob.	Środki na płatn.
1. Trwały wzrost gospodarczy	67 962.5	57 700.9	64 501.2	53 279.9	5.4%	8.3%	3 461,3	4 421,0
<i>Margines (2)</i>	<i>151.5</i>							
— Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia	15 223.6	12 566.1	13 520.6	11 627.8	12.6%	8.1%	1 703,0	938,3
<i>Margines (2)</i>	<i>129.4</i>							
— Spójność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia	52 738.9	45 134.8	50 980.6	41 652.1	3.4%	8.4%	1 758,3	3 482,7
<i>Margines</i>	<i>22.1</i>							
2. Zarządzanie zasobami naturalnymi i ich ochrona	60 158.4	57 948.4	58 659.2	56 378.9	2.6%	2.8%	1 499,2	1 569,5
<i>Margines</i>	<i>651.6</i>							
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość (3)	2 023.9	1 514.0	1 823.3	1 460.3	11.0%	3.7%	200,6	53,3
<i>Margines</i>	<i>81.1</i>							
— Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1 340.4	868.3	1 139.0	813.3	17.7%	6.8%	201,4	55,1
<i>Margines</i>	<i>65.6</i>							
— Obywatelstwo (3)	683.5	645.7	684.3	647.1	-0.1%	-0.3%	-0,9	-1,7
<i>Margines</i>	<i>15.5</i>							
4. UE jako partner na arenie międzynarodowej	9 009.3	7 293.7	8 759.3	7 238.7	2.9%	0.8%	250,0	55,0
<i>Margines (4)</i>	<i>246.7</i>							
5. Administracja	8 281.4	8 281.7	8 171.4	8 170.1	1.3%	1.4%	110,0	111,6
<i>Margines (5)</i>	<i>472.6</i>							
Ogółem	147 435.4	132 738.7	142 111.3	126 546.7	3.7%	4.9%	5 324,1	6 192,0
<i>Margines</i>	<i>1 603.5</i>	<i>8 815.3</i>						
Środki jako % DNB	1.12 %	1.01 %	1.12 %	0.99 %				

(1) Budżet na 2011 r. obejmuje budżet korygujący nr 1 i projekty budżetów korygujących nr 2–3.

(2) W marginesie odnoszącym się do działu 1a nie uwzględnia się środków związanych z Europejskim Funduszem Dostosowania do Globalizacji (500 mln EUR).

(3) Bez Funduszu Solidarności UE

(4) W marginesie odnoszącym się do działu 4 nie uwzględnia się środków związanych z rezerwą na pomoc nadzwyczajną (258,9 mln EUR).

(5) W celu obliczenia marginesu w ramach pułapu dla działu 5 uwzględniono kwotę 84 mln EUR na składki pracownicze na system emerytalno-rentowy z przypisu (1) ram finansowych na lata 2007-2013.

(1): CA = środki na zobowiązania. PA = środki na płatności

Zaproponowany przez Komisję Europejską projekt budżetu zakłada:

W zobowiązaniach: 147,4 mld EUR, co stanowi 1,12% Dochodu Narodowego Brutto (DNB) w całej UE. W porównaniu do budżetu UE na rok 2011 jest to wzrost o 5 mld 324,3 mln EUR, czyli o 3,7%.

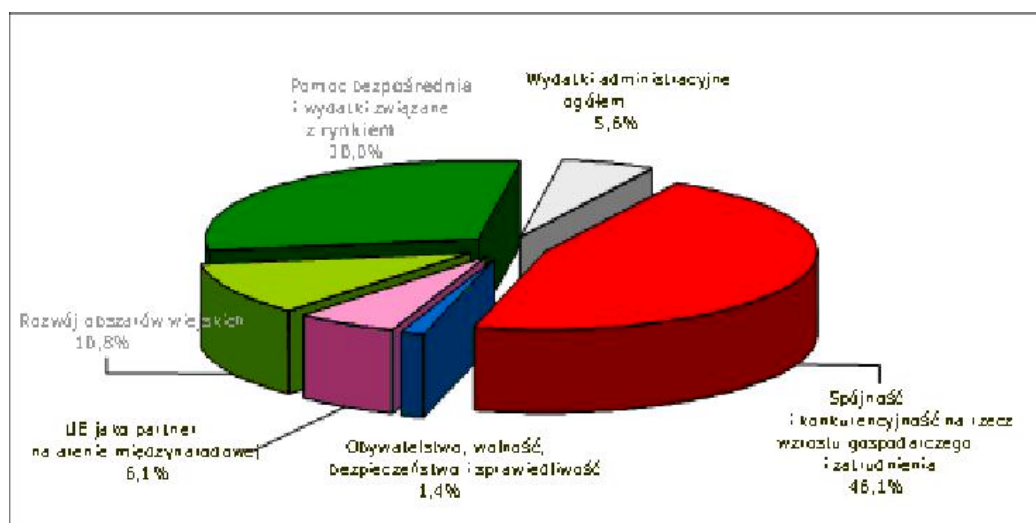
W płatnościach: 132,7 mld EUR, co stanowi 1,01% DNB UE. W porównaniu do budżetu UE na rok 2011 jest to wzrost o 6 mld 192 mln EUR, czyli o 4,9%.

Działami budżetu UE, które w płatnościach mają największy wzrost, są: Konkurencyjność (dział 1a) oraz Spójność (dział 1b).

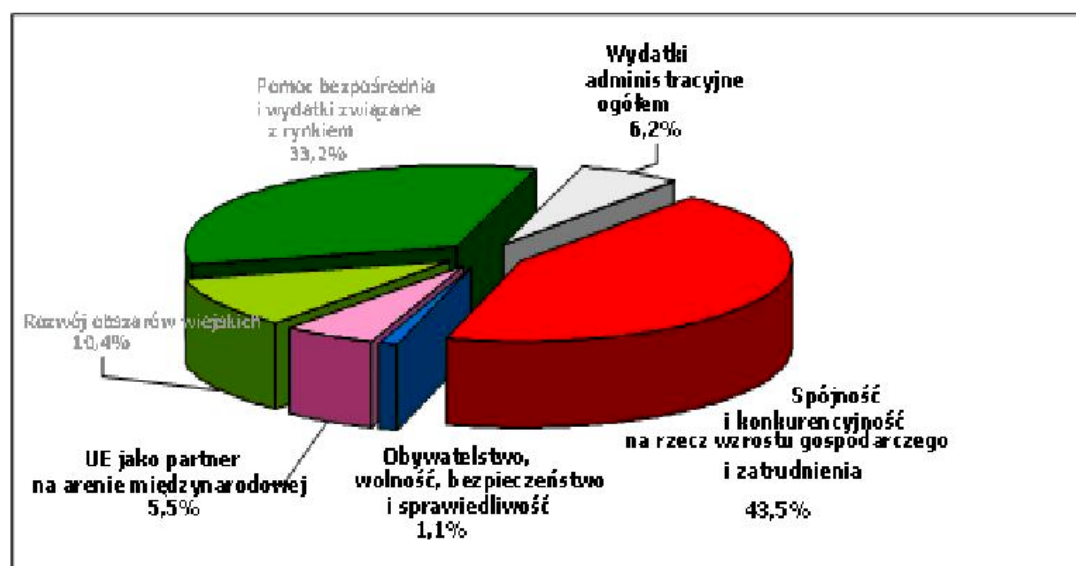
Najważniejsze zmiany w poszczególnych działach budżetowych:

- Dział 1a: budżet w wysokości 15,2 mld EUR (zobowiązania) i 12,57 mld EUR (płatności). Wzrost zobowiązań o 12,6%, a płatności o 8,1%. Największe wzrosty zaproponowano w: 7 Programie Ramowym (17,6% w zobowiązaniach i 13,3% w płatnościach) oraz w Programie na Rzecz Konkurencyjności i Innowacji (CIP) - 5,4% w zobowiązaniach i 32,6% w płatnościach.
- Dział 1b: budżet w wysokości 52,7 mld EUR (zobowiązania) i 45,1 mld EUR (płatności). Wzrost zobowiązań o 3,4%, a płatności o 8,4%. Największe wzrosty płatności zaproponowano w Funduszu Spójności (13,7%).
- Dział 2 (Rolnictwo i ochrona środowiska): budżet w wysokości 60,16 mld EUR (zobowiązania) i 57,95 mld EUR (płatności). Wzrost zobowiązań o 2,6%, a płatności o 2,8%.
- Dział 3a (Wolność, Bezpieczeństwo i Sprawiedliwość): budżet w wysokości 1,34 mld EUR (zobowiązania) i 868 mln EUR (płatności). Wzrost zobowiązań o 17,7% (największy w budżecie), a płatności o 6,8%. Największe wzrosty zaproponowano w czterech funduszach programu Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi (wzrost o 28,8% w zobowiązaniach i 6,9% w płatnościach).
- Dział 3b (Obywatelstwo): budżet w wysokości 683,5 mln EUR (zobowiązania) i 645 mln EUR (płatności). Spadek zobowiązań o 0,1%, a płatności o 0,3%. Wzrost zaproponowano w programie Europa dla Obywateli (o 30% w płatnościach).
- Dział 4 (Relacje zewnętrzne): budżet w wysokości 9 mld EUR (zobowiązania) i 7,29 mld EUR (płatności). Wzrost zobowiązań o 2,8%, a płatności o 0,8%.
- Dział 5 (Administracja): budżet w wysokości 8,29 mld EUR (zobowiązania i płatności). Wzrost zobowiązań o 1,4%.

PROJEKT BUDŻETU 2012 – ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA

PROJEKT BUDŻETU 2012 – ŚRODKI NA PŁATNOŚCI

- **Konferencja Komisarza Lewandowskiego**

Komisarz Janusz Lewandowski zaproponował budżet UE na 2012 r. w wysokości 132,7 mld euro, o 4,9 proc. większy niż budżet w 2011 r. Dla Polski z samych funduszy spójności przewidziano 11 mld euro. Po raz pierwszy nie wzrosną wydatki administracyjne w KE.

„Niektórzy pytają, dlaczego zwiększamy budżet UE w czasie, gdy kraje szukają oszczędności w budżetach krajowych. To w pełni uzasadnione pytanie. Wzrost budżetu wynika przede wszystkim z tego, że musimy uregulować należności za projekty realizowane w całej Europie” - powiedział komisarz Janusz Lewandowski.

Chodzi przede wszystkim o płatności za projekty realizowane w ramach polityki spójności (wzrost o 8,4 proc.) oraz programy badawcze (wzrost o 13,3 proc.), do których UE zobowiązała się w budżecie wieloletnim na lata 2007-2013. „Zobowiązanie należy regulować” - mówił Lewandowski.

W roku 2012 "szczyt" osiągną m.in. płatności w polityce spójności dla Polski, osiągając 10,9 mld euro. Wzrosną też dopłaty bezpośrednie dla polskich rolników, osiągając 80 proc. stawek unijnych dopłat, zgodnie z uzgodnieniami z traktatu akcesyjnego. 1,8 mld euro trafi do Polski w ramach funduszy na rozwój obszarów wiejskich.

Budżet UE będzie musiał teraz zostać przyjęty przez Parlament Europejski i Radę ministrów finansów UE. Podczas gdy ta pierwsza instytucja tradycyjnie domaga się większego budżetu UE, Lewandowski oczekuje trudnych negocjacji ze stolicami. To trudne zadanie negocjacji spadnie na Warszawę, w związku z objęciem 1 lipca przez Polskę prezydencji w Radzie UE.

„Wielu przywódców chciałoby zamrożenia albo nawet cięć w budżecie” - przyznał komisarz Lewandowski, wskazując m.in. na Berlin, Hagę czy Londyn. W ubiegłym roku grupa płatników netto z Wielką Brytanią na czele po miesiącach trudnych negocjacji doprowadziła do ograniczenia wzrostu budżetu do 2,9 proc., argumentując, że w czasach kryzysu także Unia musi zacisnąć pasa.

„Będzie ciężko, ale mamy teraz lepszą amunicję” – mówił komisarz Lewandowski. Podkreślił, że budżety narodowe ogromnej większości państw UE rosą, w tym Wielkiej Brytanii. Budżet UE nie jest więc wyjątkiem. „Bardzo zabiegałem o te statystyki. Wbrew temu, co się słyszy w stolicach: "w epoce oszczędności my wszyscy tniemy, a wy chcecie

przyrostu", okazuje się, że w 23 krajach budżety narodowe rosną" - powiedział komisarz Lewandowski. Nie rosną tylko budżety Portugalii, Grecji, Irlandii i Hiszpanii.

By bronić budżetu UE w zaproponowanej wysokości, komisarz Lewandowski zmusił KE do zamrożenia wydatków administracyjnych, które są obiektem największej krytyki zwłaszcza eurosceptycznej brytyjskiej prasy. Zamrożenie wydatków osiągnięto - mimo obowiązkowej indeksacyjnej podwyżki płac - dzięki cięciom w wydatkach na budynki, podróże służbowe, konferencje, informatykę i publikacje. „To był trudny i bolesny proces w KE, która nie była przygotowana, by szukać takich oszczędności. Podobnie zrobiło kilka innych instytucji, bo uważam, że taki jest wymóg chwili, by szukać oszczędności wszędzie tam, gdzie można je znaleźć” – tłumaczył komisarz Lewandowski.

Komisarz zapowiada, że eurokraci „muszą się przygotować, że to nie jest ostatnie słowo w szukaniu oszczędności”. Już w czerwcu KE ma przedstawić wstępne propozycje zmian w statucie funkcjonariuszy UE. Komisarz Lewandowski jest zwolennikiem rewizji części przywilejów finansowych, z jakich korzystają eurokraci od lat 50. „Boimy się jednego: że jeżeli jedna z najbardziej krytykowanych rzeczy, czyli dopłata za rozłąkę (chodzi o 16-proc. dodatek do pensji) zostanie usunięta, to KE stanie się bardzo belgijską instytucją” - powiedział komisarz Lewandowski. Czyli zabraknie chętnych do pracy z innymi, zwłaszcza starych państw UE.

Ogólnie wydatki na administrację całej UE rosną o 1,4 proc. (osiągając 8,2 mld euro, czyli 6,2 proc. całego budżetu). Ten wzrost wynika głównie ze wzrostu wydatków na emerytury (w przyszłym roku szykuje się duża fala odejść na emerytury wśród eurokratów) oraz wzrostu budżetu Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, a także Komitetu Regionów, Trybunału Sprawiedliwości i Parlamentu Europejskiego.

W budżecie UE nieznacznie wzrosną też wydatki na działania w ramach polityki zagranicznej. O 100 mln euro zwiększą się w porównaniu z tegorocznym budżetem wydatki na Partnerstwo Wschodnie - na przekór obawom, że zainteresowanie Morzem Śródziemnym może ściągnąć nie tylko uwagę, ale i pieniądze z Partnerstwa Wschodniego - podkreślał Lewandowski.

Negocjacje ws. budżetu rocznego to tylko przygrywka do negocjacji nowego wieloletniego budżetu UE, tzw. perspektywy finansowej. Komisarz Lewandowski już 29 czerwca zaprezentuje propozycję nowego wieloletniego budżetu UE po 2013 r.

- **Co dalej?**

Rada poinformuje o swojej opinii na temat projektu budżetu w czerwcu, zaś Parlament Europejski – w październiku. W przypadku kwestii spornych rozpoczęta zostanie 21-dniowa procedura pojednawcza, z Komisją Europejską w roli bezstronnego pośrednika. Przewiduje się, że ostateczny budżet na 2012 r. zostanie zatwierdzony przez Parlament w listopadzie.

Uwaga: Budżet zawiera prognozy dotyczące zarówno *zobowiązań* (zobowiązań prawnych do udostępnienia finansowania pod warunkiem spełnienia określonych warunków), jak i *płatności* (rzeczywistych transferów pieniężnych i przelewów bankowych na rzecz beneficjentów).

Więcej informacji na temat projektu budżetu na 2012 r.:

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/2012/2012_en.cfm

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska¹

¹ Na podstawie informacji Komisji Europejskiej i PAP oraz innych